BWLETIN Y FARCHNAD HCC

MEDI 2017

Mae'r data diweddaraf gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi (HMRC) am fasnach y DU yn dangos fod y patrymau masnachu ar gyfer cig eidion, cig oen a phorc wedi amrywio'n sylweddol yn ystod hanner cyntaf 2017. Mae allforion cig eidion a phorc wedi gostwng ond mae allforion cig defaid wedi cynyddu'n sylweddol; i'r gwrthwyneb y bu hi o ran mewnforion, gyda chynnydd ar gyfer cig eidion a phorc a gostyngiad ar gyfer cig defaid. Yr un cysondeb a geir yn y ffigurau yw bod gwerth yr allforion wedi cynyddu ar gyfer y tri math o gig, sy'n arwydd clir o effaith y bunt yn gwanhau yn erbyn yr Ewro.
Bydd Bwletin y Farchnad y mis hwn yn edrych yn fanylach ar hyn.

Cig Eidion

Roedd allforion cig eidion ar gyfer y cyfnod o chwe mis yn 50,500 tunnell, sef gostyngiad o 7% ar gyfer y flwyddyn. Daw hyn wrth i gynhyrchu domestig ostwng, gan ddylanwadu ar y ffigurau wrth i broseswyr geisio cyflenwi gofynion y DU. Daw'r gostyngiad yng nghyfaint y gwerthiannau am fod llai o gig wedi'i anfon i farchnadoedd traddodiadol y DU - yn Iwerddon, yr Iseldiroedd a Ffrainc. Byddai llawer iawn o'r cig eidion a anfonwyd i Iwerddon a'r Iseldiroedd wedi cael ei brosesu a'i gludo wedyn, ac felly byddai'r newid yn cyfeintiau'n gysylltiedig â'r gostyngiad yn nifer y gwartheg difa a laddwyd eleni. Y cyrchfan pedwerydd pwysicaf ar gyfer allforion cig eidion eleni yw Hong Kong (a dderbyniodd bron 7% o'r holl allforion cig eidion); mae'r cyfaint a anfonwyd yno bron wedi dyblu yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn. Byddai'r rhan fwyaf o'r cig yn doriadau isel eu gwerth, gan roi cyfle da i allforwyr y DU gael marchnad i'r cynhyrchion hyn. Mae modd gweld effaith y bunt wan yng ngwerth yr allforion cig eidion ar gyfer y cyfnod, sef £189.6 miliwn, cynnydd o dros 11%.

Mae mewnforion cig eidion wedi cynyddu ychydig yn ystod y cyfnod, gyda chyfanswm o 129,700 tunnell yn cael ei gludo i'r DU. Gan amlygu'r 'carwsel cig eidion' sydd yn bodoli ar hyn o bryd yn y diwydiant, y ddau brif allforiwr o'r Undeb Ewropeaidd oedd Iwerddon a'r Iseldiroedd, a allforiodd fwy nag erioed o'r blaen. Roedd cyfaint Iwerddon yn gyfrifol am dros 70% o'r cyfanswm cig eidion a fewnforiwyd i'r DU yn y cyfnod o chwe mis. Mae hyn yn pwysleisio pwysigrwydd marchnad y DU i gynhyrchwyr Iwerddon a pham y bydd unrhyw gyfyngiadau masnachu yn dilyn trafodaethau ymadael â'r UE yn cael effaith ar unwaith ar ddwy ochr Môr Iwerddon. Roedd gwerth mewnforion cig eidion ar gyfer y cyfnod ychydig dros hanner biliwn o bunnau, sef tua 5% yn uwch na ffigur 2016 ond yn debyg i'r hyn a welwyd yn 2015.

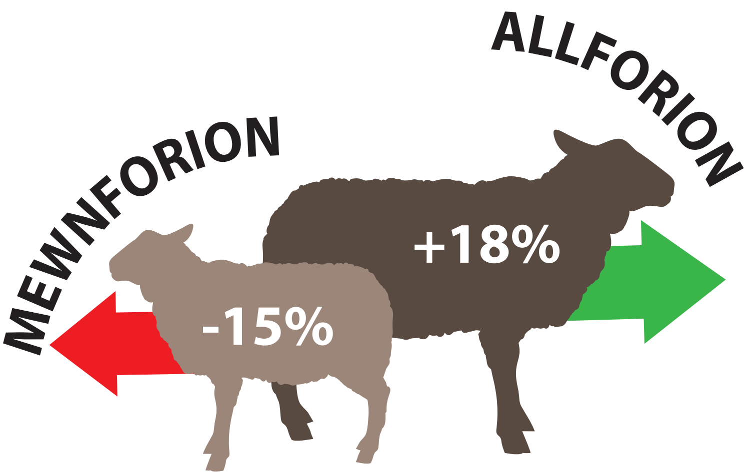

Cig Defaid

Roedd allforion cig defaid o'r DU ar gyfer y cyfnod Ionawr i Fehefin yn 40,430 tunnell, sef cynnydd o bron i 18% ar y flwyddyn. Yn galonogol ac yn tynnu sylw at ba mor gystadleuol yw allforwyr y DU a'u hawydd i gael portffolio eang o gwsmeriaid, cafwyd cynnydd yn yr allforio i'r deg prif gyrchfan. Unwaith eto, Ffrainc oedd y wlad a dderbyniodd y cyfaint mwyaf, sef dros 44% o'r holl allforion cig defaid. Dylid nodi, fodd bynnag, taw dyma'r gyfran isaf a welwyd ers sawl blwyddyn. Yn ystod y misoedd diwethaf mae'r farchnad Ffrengig wedi gwella, ond yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn roedd y cyfeintiau yn sylweddol is nag yn 2016. Daw pwysigrwydd y farchnad Ewropeaidd i sector y DU yn amlwg o ystyried y pedwar cyrchfan nesaf o ran pwysigrwydd (yn cyfrif am draean o'r holl allforion). Y pedwar yw'r Almaen, Iwerddon, Gwlad Belg a'r Iseldiroedd, a gynyddodd gyfeintiau eu mewnforion, yn ôl eu trefn, 29%, 17%, 23% a 43%. Fel gydag allforion cig eidion, cynyddodd y cyfeintiau a anfonwyd i Hong Kong yn ystod y cyfnod; eto byddai llawer o'r rhain wedi bod yn doriadau isel eu gwerth. Gwerth allforion cig defaid yn y chwe mis oedd £177.3 miliwn, sef 25% yn uwch nag yn 2016.

Fe wnaeth mewnforion cig defaid yn ystod hanner cyntaf 2017 ostwng 15% i 47,200 tunnell; roedd hyn yn ganlyniad i gyfeintiau llai o Seland Newydd. Roedd y mewnforion o 34,600 tunnell o Seland Newydd yn cyfrif am dros 70% o'r holl fewnforion, ond mae'n dangos fod y cyfuniad o ostyngiad mewn cynhyrchu, ynghyd â chyfradd gyfnewid llai ffafriol ac ymgyrch gyfunol i gael hyd i farchnadoedd newydd wedi cael effaith ar atyniad y DU i allforwyr Seland Newydd. Roedd cyfaint y cig defaid a fewnforiwyd o Awstralia yn cyfrif am ddegfed o'r cyfanswm tra bod mewnforion o Iwerddon wedi cynyddu dros draean i 4,600 tunnell. Gwerth mewnforion cig defaid ar gyfer y cyfnod oedd £216.9 miliwn, sef 2% yn fwy nag yn 2016.

Porc

Roedd allforion porc y DU ar gyfer y cyfnod yn 107,100 tunnell, sef ychydig yn llai nag yn 2016. Y prif gyrchfan ar gyfer y cynnyrch oedd Tsieina, a gymerodd ychydig dros un rhan o bump o'r cyfanswm. Mae'r farchnad hon wedi dangos twf cadarnhaol o flwyddyn i flwyddyn ers cael mynediad ac mae'n dangos pwysigrwydd chwilio o hyd am gyrchfannau newydd ar gyfer allforion. Mae gan allforion porc amrediad cymharol gyson o ran cyrchfannau mewn nifer fach o wledydd; mae'r Almaen, Iwerddon a Denmarc, yn ôl eu trefn, yn gyfrifol am 15%, 15% a 12% o'r holl allforion. Fel gyda chig eidion, er gwaethaf gostyngiad o ran cyfaint, adroddwyd bod gwerth allforion porc wedi cynyddu bron 20% i £145.3 miliwn.

GWARTHEG

Prisiau gwartheg dethol ym marchnadoedd da byw Cymru a Lloegr

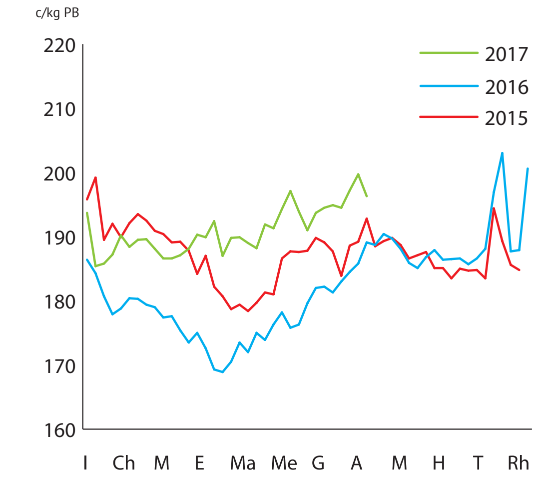

Mae prisiau gwartheg dethol mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru a Lloegr wedi para'n weddol sefydlog yn ystod y mis diwethaf, gyda phrisiau'n amrywio rhwng 195c/kg a 199c/kg. Ar gyfer yr wythnos ddiweddaraf, yn diweddu 26 Awst, roedd y pris cyfartalog am wartheg dethol yn 196.3c/kg, sef 3c yn is na'r flwyddyn flaenorol, ond 7c yn uwch na'r cyfnod cyfatebol y llynedd. Hwn yw'r tro cyntaf i'r pris fod yn llai na 10c yn uwch na phris y llynedd ers mis Mawrth wrth i'r prisiau gydgyfarfod. Disgwylir i'r haf gwlyb gael rhywfaint o effaith ar werthiannau cig eidion gan fod adroddiadau cychwynnol yn awgrymu nad yw bwydydd barbeciw traddodiadol, fel byrgyrs, wedi gwerthu cystal â'r disgwyl. Gwelwyd gostyngiad yn y pris yn y tri chategori o wartheg dethol am fod y niferoedd a werthwyd yn sylweddol uwch nag yn yr wythnos flaenorol. Roedd pris cyfartalog bustych yn 192.4c/kg, sef bron 3c yn is nag yn yr wythnos flaenorol. Y pris cyfartalog ar gyfer heffrod a theirw ifainc yn yr wythnos ddiweddaraf oedd 206.9c/kg a 187.7c/kg, sef, yn ôl eu trefn, 2.3c a 5.1c yn is.

Bu'r patrwm prisiau pwysau marw a welwyd ar gyfer y gwahanol gategorïau o wartheg dethol yn amrywio'n sylweddol ar gyfer yr wythnos. Yn ystod yr wythnos yn diweddu 26 Awst cafwyd cynnydd o 2.7c i gyfartaledd o 365.6c/kg, ym mhris bustych yng Nghymru a Lloegr, sef y pris cyfartalog uchaf er Ionawr 2014, a bron 26c yn uwch nag oedd y llynedd. Cynyddodd y prisiau pwysau marw ar gyfer heffrod hefyd yng Nghymru a Lloegr, er bod mwy o heffrod ar werth, i gyfartaledd o 370.5/kg, sef cynnydd o 4.8c. Mewn cyferbyniad, roedd llai o deirw ifainc ar gael i'w prosesu nag yn yr wythnos flaenorol. Y pris cyfartalog oedd 349.2c/kg, sef gostyngiad o 2.6c.

DEFAID

Prisiau ŵyn dethol (SQQ) ym marchnadoedd da byw Cymru

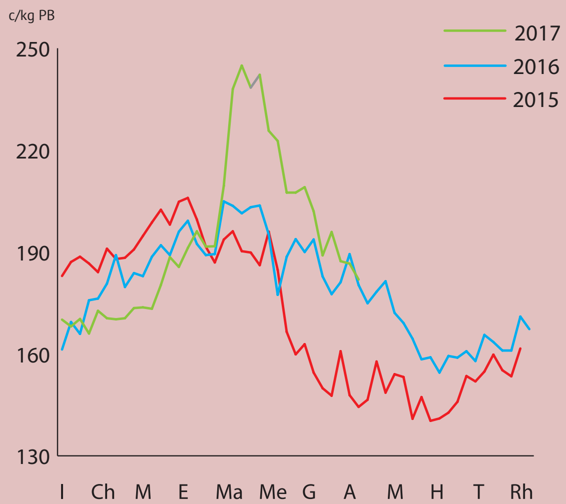

Mae'r fasnach cig oen pwysau byw wedi gostwng i lefelau tebyg i 2016 yn ystod yr wythnosau diwethaf am fod nifer yr ŵyn sy'n cael eu marchnata wedi cynyddu'n raddol. Yn yr wythnos yn diweddu 26 Awst roedd y dyfynbris ansawdd safonol (SQQ) ar gyfer ŵyn tymor newydd mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru yn 181.9c/kg, sef bron 5c yn llai na'r cyfartaledd yr wythnos flaenorol. Mae'r pris diweddaraf tua 2c yn uwch na'r cyfartaledd y llynedd. Mae nifer yr ŵyn a werthwyd mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru wedi cynyddu'n raddol dros y mis diwethaf, ac yn yr wythnos ddiweddaraf roedd y trwybwn mewn marchnadoedd sy'n cofnodi prisiau yn 30% yn uwch nag oedd yn ystod wythnos gyntaf y mis. Mae adroddiadau cynnar yn awgrymu y gallai'r pris yr wythnos ddiweddaraf weld rhywfaint o gynnydd am fod angen cyflenwadau ar gyfer dechrau'r ŵyl Fwslimaidd Eid al-Adha.

Mae'r fasnach cig oen pwysau marw wedi dilyn patrwm y farchnad da byw a gwelwyd gostyngiad cyson yn y pris cyfartalog ers dechrau mis Gorffennaf wrth i gyflenwadau gynyddu. Yn yr wythnos yn diweddu 19 Awst, roedd prisiau ŵyn pwysau marw ym Mhrydain yn 436.7c/kg, sef dros 5c yn is na'r wythnos flaenorol. Felly, mae'r pris tua 19c yn uwch nag oedd yn y cyfnod cyfatebol y llynedd.

Mae'r fasnach mamogiaid difa wedi adfer yn sylweddol yn ystod y mis diwethaf wrth i'r niferoedd sy'n cael eu marchnata barhau'n gymharol sefydlog. Yn ystod yr wythnos yn diweddu 26 Awst, roedd y pris £44.80 yr anifail, sef £2.90 yn is na'r wythnos flaenorol. Felly, mae'r prisiau'n £6.70 yr anifail yn is nag yn yr wythnos gyfatebol yn 2016. Dyma'r pris cyfartalog isaf ym marchnadoedd Cymru ar gyfer mamogiaid difa ers dechrau mis Chwefror eleni.

MOCH

Pris Cyfartalog Moch (Manyleb yr UE) ym Mhrydain

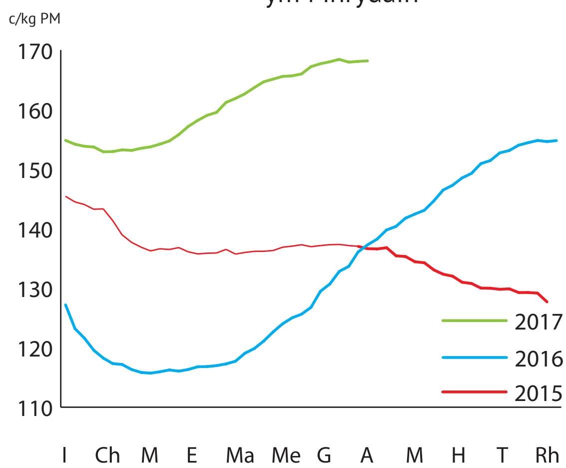

Gwelwyd cyfnod o sefydlogrwydd ym mhrisiau'r holl foch (manyleb yr UE) yn ystod y mis diwethaf - a hynny ar ôl y cynnydd parhaus yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn. Ers dechrau mis Gorffennaf, mae'r pris wedi para tua 168c/kg gydag unrhyw amrywiad yn un bach. Yn ystod yr wythnos yn diweddu 19 Awst, roedd y pris cyfartalog yn168.2c/kg, sef llai na 0.1c yn uwch nag yn yr wythnos flaenorol. Felly, mae'r pris bron 31c yn fwy nag yn yr wythnos gyfatebol yn 2016: dyma'r agosaf y bu'r gymhariaeth flynyddol ers wythnos gyntaf y flwyddyn. Yn y dyfodol mae'r ddwy lefel yn debygol o gydgyfarfod oherwydd cafwyd cynnydd sydyn ym mhrisiau moch yn ail hanner 2016.

Yn yr wythnos yn diweddu 26 Awst roedd pris y moch safonol (manyleb yr UE) yng ngwledydd Prydain yn 164.2c/kg, sef hanner ceiniog yn is nag yn yr wythnos flaenorol. Yn yr un modd â phrisiau'r holl foch, mae'n ymddangos fod prisiau moch safonol wedi sefydlogi yn ystod y mis diwethaf, ac mae'r cyfartaledd wythnosol yn amrywio fesul llai na cheiniog. Byddai hyn yn awgrymu y gallai'r cydbwysedd rhwng cyflenwad a galw ddod i ben os bydd niferoedd cynyddol o'r anifeiliaid hyn yn cael eu marchnata. Ar hyn o bryd mae'r pris am foch safonol bron 27c yn uwch nag oedd yn y cyfnod cyfatebol y llynedd. Amcangyfrifir bod pwysau carcasau wedi cynyddu yn ystod y mis diwethaf ac erbyn yr wythnos ddiwethaf roedd y pris cyfartalog ychydig dros 83.5kg

Yn ystod yr wythnos yn diweddu 26 Awst, roedd pris cyfartalog perchyll 30kg yn £60.70, sef dros £2.10 yn uwch nag yn yr wythnos flaenorol. Mae pris perchyll wedi bod oddeutu £60.00 y mochyn am rai misoedd, sy'n awgrymu y gallai'r pris, yr un fath â'r pris pwysau marw, fod wedi cyrraedd y brig ar hyn o bryd. Yn ystod yr un wythnos roedd y pris cyfartalog am berchyll 7kg yn £44.90, sef 65c yn uwch nag oedd yn yr wythnos flaenorol.